

column

Vaarwel biodiversiteit

Door Louise Vet

© *bionieuws*

Wetenschap is een langzaam proces, vooral als je zit te wachten op doorbraken. Wetenschappelijke vooruitgang laat zich nou eenmaal niet dwingen, je moet gewoon geduld hebben. Patiënten met een terminale ziekte hebben dit geduld uiteraard niet.

Nog zenuwslopender dan trage wetenschap is het uitblijven van actie om iets met nieuwe kennis te doen. Waarom sterven er in Afrika mensen aan Aids terwijl het medicijn er is? Dat heeft natuurlijk niets meer met wetenschappelijke doorbraken te maken maar alles met economische afwegingen en politieke besluitvorming.

Als ecooloog voel ik me ook een beetje een terminale patiënt. Vorige maand debatteerden in Den Haag 182 landen over hoe we de aftakeling van onze biodiversiteit wat kunnen afremmen. Het vervolg op Rio 1992: een tergend langzame proces van afweging, besluitvorming en tegenstrijdige belangen. Al lang geen voer meer voor ecologen. De koks zijn topambtenaren en het eten smaakt wetenschappers vaak vies.

Normaal ben ik een zonnig en optimistisch mens. Ik zie het glas altijd halfvol in plaats van halfleeg. Meestal overheerst het naïeve vertrouwen dat we met zijn allen in staat zullen zijn oplossingen te vinden voor de grote problemen van deze tijd. Ik begrijp dan ook best dat velen gecharmeerd zijn van een pseudo-deskundige als Bjørn Lomborg die doodleuk zegt dat er niets aan de hand is met onze biodiversiteit. Wie houdt er nu immers van doemdenkers, niemand toch? Maar helaas, kop uit het zand, Lomborg is een zwetser en de waarheid komt van echte natuurwetenschap.

Vanwege de VN-Biodiversiteitconferentie zijn er in maart verschillende seminardagen georganiseerd waar de biodiversiteit centraal stond. Natuur & Techniek en Studium Generale Utrecht organiseerden een smuldag over evolutie als grondslag van de biodiversiteit. Nobelprijswinnaar Christian de Duve verhaalde over het ontstaan van het leven op aarde. Met zijn 85 jaar een metafoor voor de onsterfelijkheid van wetenschappelijke kennis en het leven op aarde. En Simon Conway Morris niet te vergeten. Heerlijk, ik straalde en zo'n 400 mensen met mij, op een paar creationisten na.

Tijdens een tweedaagse bijeenkomst georganiseerd door WUR, KUN en NIOO (Current Themes in Ecology) en NWO werden we echter weer ruw wakker geschud. Om de enige echte waarheid te aanschouwen. De vernietiging van veel levend moois, de politieke knelpunten, de gebrekkige vertaling van onze kennis naar beleid, het vleugellangevoel. En om even dicht bij huis te blijven, de intensivering van de landbouw als grote schuldige. Sinds Engeland zich heeft aangesloten bij het Europese landbouwbeleid zijn de vogelpopulaties in agrarische gebieden ineengestort. Dan Chamberlain van de British Trust for Ornithology gaf het keiharde wetenschappelijk bewijs. In Nederland en andere West-Europese landen zien we dezelfde dramatische ontwikkelingen.

We staan aan de vooravond van een groter Europa. Westerse boeren azen al op de nog ongerepte Oost-Europese landbouwgronden. Gaan we de biodiversiteit van Polen en Hongarije nu ook om zeep helpen? Met subsidie zelfs? Ruilverkaveling, vernietiging van variatie op landschapsniveau. Houtwallen, akkerranden, bomenrijen opruimen. Gemengde bedrijven taboe. Op teeltniveau beperking van het aantal gewassen, lekker grote monocultures met een krappe gewasrotatie. Op gewasniveau de genetische variatie minimaliseren. Flink wat stikstof erbij en al dat levende spul dat er niet welkom is, chemisch bestrijden. Vaarwel biodiversiteit. We kunnen lang praten over de bescherming van de biodiversiteit op aarde, maar zolang we onze fouten sneller exporteren dan ons wetenschappelijk inzicht blijft de patiënt erg ziek. Het glas is halfleeg. ●